

Οι αντιϊκοί παράγοντες άμεσης δράσης για την αντιμετώπιση της χρόνιας ηπατίτιδας C επιδρούν στην επιθυμία χρήσης ουσιών σε ασθενείς υπό μεθαδόνη και βουπρενορφίνη ανάλογα με τη δόση των χορηγούμενων για την εξάρτηση φαρμάκων.

Μπάτσιαρη Έλενα¹, Λεβεντέλης Χρήστος^{1,2}, Καρούμπαλη Μαρία¹, Κουτσοπούλου Ευδοκία¹, Μάθου Νικολέττα³, Αλεξάκου Κωνσταντίνα¹, Λυκούση Σοφία³, Μανώλης Ιωάννης³, Τσιριγώτης Αναστάσιος³, Τασουλής Σωτήρης⁴, Μπάρμπας Πέτρος⁴, Βεσκούκης Αριστείδης⁴

¹Εθνικός Οργανισμός Πρόληψης και Αντιμετώπισης των Εξαρτήσεων (ΕΟΠΑΕ), ²Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, ³ΓΝ Νέας Ιωνίας «Κωνσταντοπούλειο-Πατησίων», ⁴ Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Εισαγωγή

Η χορήγηση αντιϊκών παραγόντων άμεσης δράσης (DAAs) για την εκρίζωση του ιού της ηπατίτιδας C σε ασθενείς με διαταραχή χρήσης ουσιών υπό μεθαδόνη και βουπρενορφίνη επιδρά στη λειτουργικότητα αυτών των ασθενών βελτιώνοντας την ηπατική λειτουργία και προλαμβάνοντας απειλητικές για τη ζωή εκδηλώσεις της νόσου. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση της επίδρασης των DAAs για την αντιμετώπιση της χρόνιας ηπατίτιδας C (ΧΗC) στην επιθυμία χρήσης ουσιών σε ασθενείς υπό μεθαδόνη (MMT) και βουπρενορφίνη (BMT) σε σχέση με τη δόση των χορηγούμενων για την εξάρτηση φαρμακευτικών ουσιών.

Πίνακας 1. Δημογραφικά χαρακτηριστικά

Δημογραφικά χαρακτηριστικά	CMT N (%)	CBT N (%)	SMT N (%)	SBT N (%)
Γυναίκες	4 (19.0)	3 (14.2)	2 (8.6)	1 (4.5)
Άνδρες	17 (81.0)	18 (88.8)	21 (91.4)	21 (95.5)
	Έτη (Mean±SD)			
Ηλικία	47.5 ±(6.7)	46.5 ±(6.1)	45.8 ± (6.3)	44.3 ± (7.2)
Διάρκεια σε προγράμματα MAT (έτη)	11.3 ±(5.8)	10.9 ±(4.7)	12.1 ± (4.9)	13.5 ± (6.4)
Ηλικία έναρξης χρήσης ουσιών	17.7 ±(5.7)	18.1 ±(6.9)	17.4 ± (5.3)	17.8 ± (5.4)
Διάρκεια χρήσης ουσιών πριν την ένταξη σε προγράμματα MAT (σε έτη)	13.5 ±(8.6)	16.4 ±(8.1)	14.6 ± (7.8)	15.3 ± (6.2)

Υλικό και μέθοδος

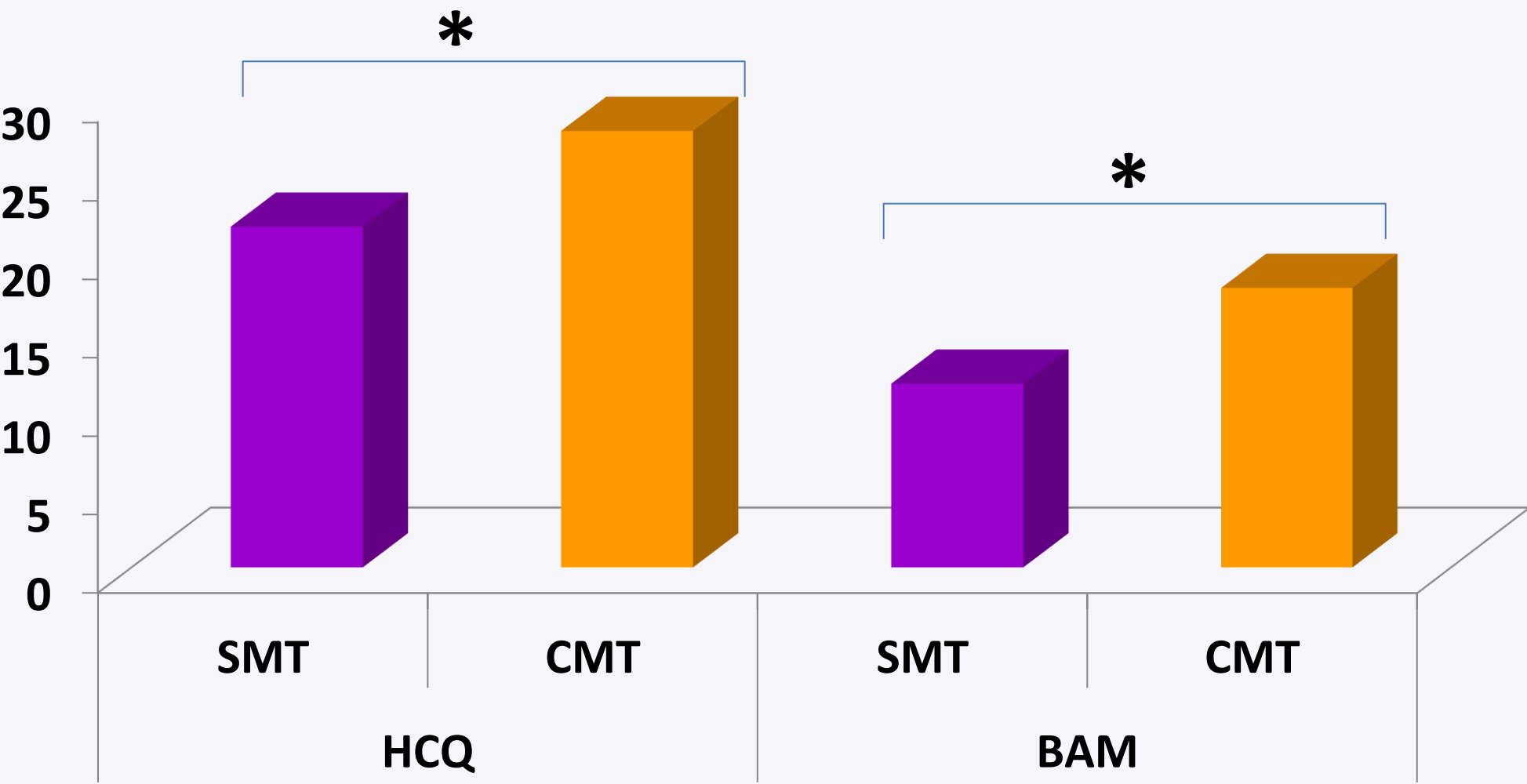
Ογδόντα επτά ασθενείς (44 υπό μεθαδόνη και 43 υπό βουπρενορφίνη) διαχωρίστηκαν σε τέσσερις ομάδες: ομάδα ελέγχου μεθαδόνης - CMT (n=21), ομάδα ελέγχου βουπρενορφίνης – CBT (n=21), ομάδα μελέτης μεθαδόνης – SMT (n=23) και ομάδα μελέτης βουπρενορφίνης - SBT (n=22). Οι ομάδες ελέγχου περιελάμβαναν ασθενείς με ΧΗC χωρίς αντιϊκή αγωγή, ενώ οι ομάδες μελέτης αποτελούνταν από ασθενείς με ΧΗC, που έλαβαν αντιϊκή αγωγή με σοφοσμπουβίρη/βελπατασβίρη (SOF/VEL) και γκλεκαπρεβίρη/πιμπρεντασβίρη (G/P).

Δοσολογικό σχήμα
MMT - BMT

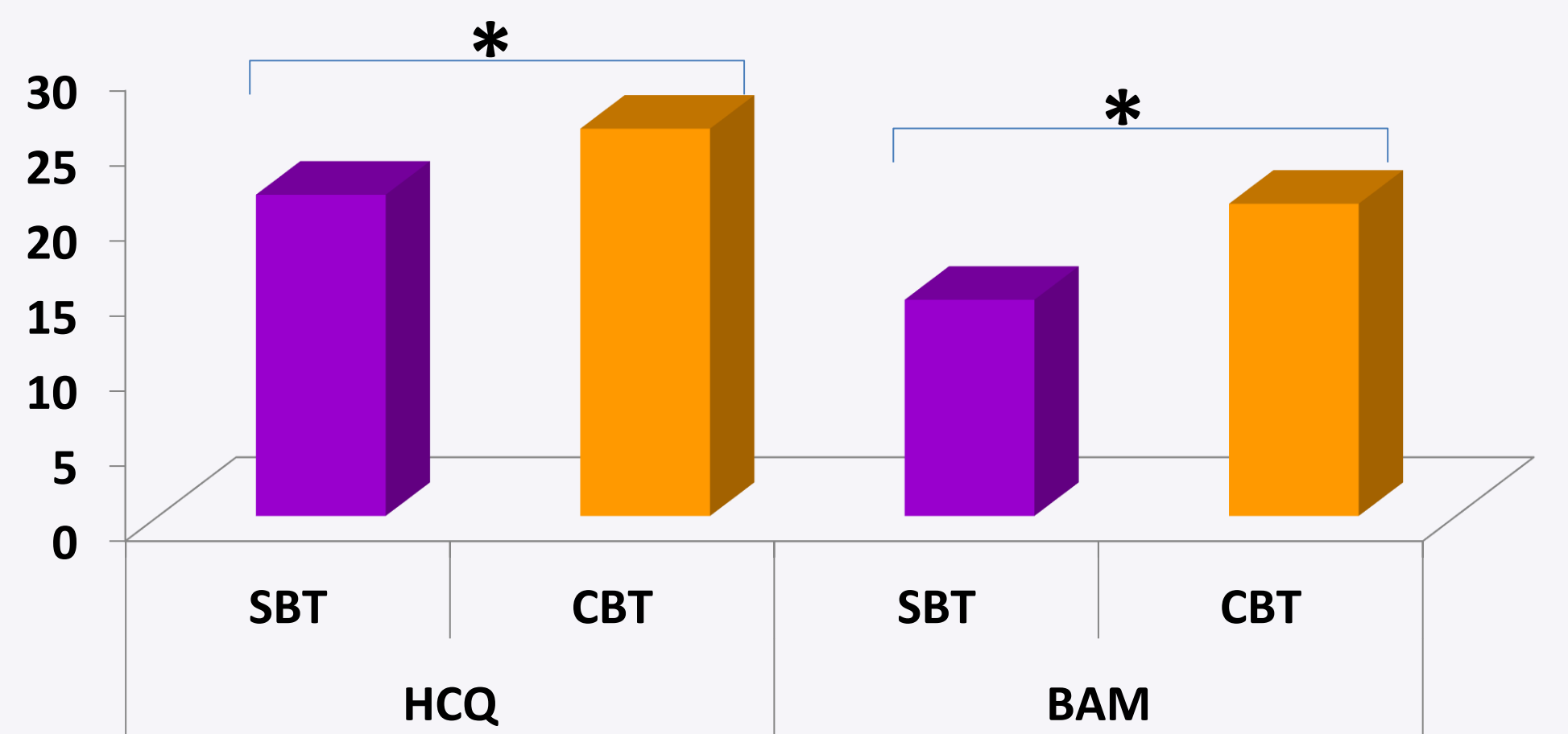
*low, medium, high
**mg/24h

Ουσία	L*	M*	H*
MMT	2-45**	45-85**	>85**
BMT	2-10**	10-18**	>18**

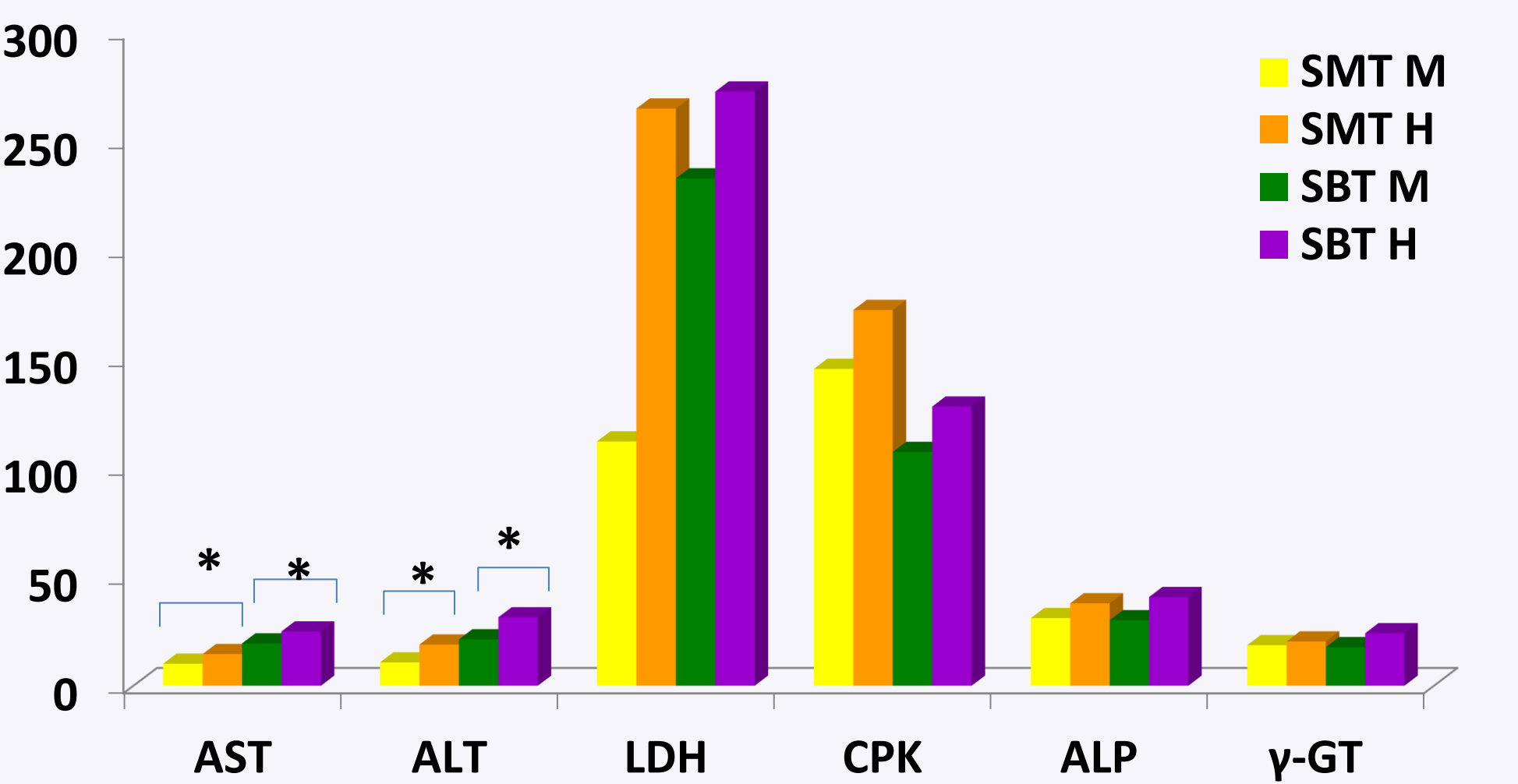
Όλοι οι ασθενείς συμπλήρωσαν τα ψυχομετρικά εργαλεία Heroin Craving Questionnaire (HCQ) και Brief Addiction Monitor (BAM) για την εκτίμηση της επιθυμίας χρήσης ουσιών ενώ υποβλήθηκαν και σε εργαστηριακό έλεγχο για τη διερεύνηση της ενζυμικής ηπατικής απόκρισης με μέτρηση των βιοχημικών δεικτών οξαλοξικής τρανσαμινάσης (AST), πυροσταφιλικής τρανσαμινάσης (ALT), γαλακτικής αφυδρογονάσης (LDH), κρεατοφωσφοκινάσης (CPK), αλκαλικής φωσφατάσης (ALP) και γ-γλουταμινικής τρανσφεράσης (γ-GT) πριν την έναρξη της μελέτης (φάση 1) και μετά το πέρας της αγωγής με DAAs (φάση 2).

Εικόνα 1. Σύγκριση της επιθυμίας χρήσης ουσιών κατά HCQ και BAM μεταξύ των ομάδων μελέτης και ελέγχου υπό μεθαδόνη (φάση 2), *p<0.05

Εικόνα 2. Σύγκριση της επιθυμίας χρήσης ουσιών κατά HCQ και BAM μεταξύ των ομάδων μελέτης και ελέγχου υπό βουπρενορφίνη (φάση 2), *p<0.05

Εικόνα 3. Σύγκριση των ενζυμικών δεικτών μεταξύ των ομάδων (φάση 2), *p<0.05

Αποτελέσματα

Κατά τη φάση 1, δεν παρατηρήθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των δύο ομάδων (ελέγχου και μελέτης) τόσο στους ηπατικούς δείκτες όσο και στην επιθυμία χρήσης ουσιών. Στη φάση 2, παρατηρήθηκε σημαντική μείωση της επιθυμίας και στις δύο ομάδες μελέτης, SMT (p<0.001) και SBT (p=0.03), συγκριτικά με τις αντίστοιχες υπό-ομάδες ελέγχου, CMT και CBT. Επιπλέον, η ομάδα μελέτης SMT εμφάνισε σημαντικά λιγότερη επιθυμία (p<0.001) με σημαντική θετική συσχέτιση μεταξύ της δόσης της ουσίας και των μετρούμενων ενζυμικών δεικτών συγκριτικά με τους αντίστοιχους ασθενείς SBT.

Πίνακας 2. Συσχέτιση Pearson μεταξύ των ενζυμικών δεικτών και της επιθυμίας χρήσης ουσιών κατά HCQ και BAM ανά δόση χορηγούμενης ουσίας στην ομάδα μελέτης (φάση 2).

		HCQ				BAM			
		MMT		BMT		MMT		BMT	
		H	M	H	M	H	M	H	M
AST	r	0.75	0.50	0.66	0.82	0.77	0.30	0.68	0.76
	p	0.03	0.01	0.04	0.002	0.004	0.14	0.01	0.02
ALT	r	0.50	0.39	0.07	0.89	0.56	0.65	0.86	0.65
	p	0.01	0.12	0.04	0.005	0.01	0.03	0.004	0.04
LDH	r	-0.22	-0.07	-0.22	0.55	0.13	0.14	0.04	0.35
	p	0.5	0.75	0.53	0.158	0.59	0.708	0.85	0.464
CPK	r	-0.49	-0.05	0.60	0.48	0.17	0.32	-0.74	0.58
	p	0.2	0.83	0.046	0.14	0.709	0.465	0.03	0.004
ALP	r	0.53	0.25	-0.68	-0.67	0.47	0.25	-0.79	0.29
	p	0.018	0.28	0.01	0.04	0.043	0.45	0.02	0.48
γ-GT	r	-0.37	0.18	0.89	-0.56	-0.16	0.02	0.83	0.25
	p	0.36	0.43	0.005	0.01	0.67	0.94	0.04	0.296

Συμπεράσματα

Η αντιϊκή αγωγή βελτιώνει την ηπατική ενζυμική λειτουργία και μειώνει την επιθυμία χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών. Η χορηγούμενη ουσία για την αντιμετώπιση της εξάρτησης και η δόση φαίνεται να παίζουν σημαντικό ρόλο στην ηπατική ενζυμική απόκριση.